

2023/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Yönetim Muhasebesi

6 Haziran 2023 Salı – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

- Uyarı!**
- [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
 - [2] Cevap kağıdı üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranışın adayların kağıtları değerlendirilme dışı bırakılacaktır.
 - [3] **Bu sınav 3 sorudan oluşmaktadır.**

Sorular

Soru 1: Bir turizm acentesi olan K Turizm A.Ş.; İstanbul ve Bodrum arası uçakla seyahatler için müşterilerine ABC havayolu şirketinden tek gidiş ücreti 900 TL olan uçak biletini sunmaktadır. K Turizm, ABC havayolu için kesilen her bir uçak biletinin %10'u üzerinden komisyon geliri etmektedir ve bu komisyon gelirleri dışında ek bir gelir kaynağı bulunmamaktadır. Şirketin aylık sabit giderleri (pazarlama, satış ve genel yönetim giderleri) 14.000 TL, değişken giderleri ise satılan bilet başına 20 TL'dir. 20 TL'lik değişken giderin 15 TL'si havayolu kargo ve lojistik hizmetleri sunan SAS şirketine ödenmektedir.

ABC havayolu yönetimi, Mayıs 2023 döneminde tüm turizm acentelerine verdiği komisyonlarla ilgili yeni bir strateji geliştirmiştir. Yeni stratejiye göre havayolu şirketi, tüm turizm acentelerine yine uçak biletinin değerinin %10'u kadar komisyon verecek, ancak verilecek olan komisyonun tutarı en fazla 50 TL olabilecektir. Yani, uçak biletinin değeri 500 TL'den fazla olsa dahi havayolu şirketi, turizm acentelerine 50 TL'nin üzerinde komisyon vermeyecektir.

Bu ifadelere göre:

- a) İlk durumdaki komisyon stratejisine göre, K turizmin başabaş noktasında kaç adet uçak biletini satması gerekmektedir? **(5 puan)**
- b) İlk durumdaki komisyon stratejisine göre K turizmin aylık 7.000 TL'lik faaliyet karı elde etmesi için kaç adet bilet satması gerekmektedir? **(5 puan)**
- c) ABC havayolunun yeni stratejik planına göre turizm acentelerine bilet başına en fazla 50 TL komisyon verilmesi durumunda K turizmin başabaş noktasında kaç adet uçak biletini satması gerekmektedir? **(5 puan)**
- d) ABC havayolunun yeni stratejik planına göre turizm acentelerine bilet başına en fazla 50 TL komisyon verilmesi durumunda K turizmin 7.000 TL'lik faaliyet karı elde etmesi için kaç adet bilet satması gerekmektedir? **(5 puan)**

Soru 2: A şirketi, 2024 yılı için nakit akışını bütçelemek istemektedir. 2023 yılı aralık ayı sonunda, şirketin kasasında 6.000 TL ve kısa vadeli 30.000 TL borcu vardır (aralık ayı mal alımından). A şirketi, 2024 yılı ocak ayı içerisinde 40.000 TL satış yapmayı beklemektedir ve şirkette takip eden 6 ay boyunca satış hacminin aylık %2 artacağı öngörmektedir. Bütün satışlar peşindir. Şirkette stok alımlarının aynı oranda artması öngörmektedir ve alımların ödemesi takip eden ay yapılacaktır. Aylık diğer nakit çıkışlarının da 10.000 TL olması beklenmektedir.

- a) 2024 yılı için ilk 6 aylık nakit bütçesini (nakit giriş ve çıkışları ile) düzenleyiniz ve 2024 yılı Mayıs ayı başında 20.000 TL'lik bir bilgisayar sistemi alabilmesi için, A şirketinin ne kadar dış finansmana ihtiyacı vardır? **(15 puan)**
- b) Satışların ve mal alımlarının aylık %5 artması durumunda, şirketin 2024 yılı Mayıs ayı başında 20.000 TL'lik bilgisayar sistemini alabilmesi için ne kadar dış finansmana ihtiyacı olacaktır? **(15 puan)**

Soru 3: MRT Saatçilik A.Ş., iki model saat üretmektedir. X modeli çocuklar için üretilen basit bir saatdir. Y Modeli, daha fazla fonksiyon içeren bir saatdir ve yetişkinler için üretilmektedir. X modeli 35 parça içermekteyken Y modeli 65 parça içermektedir. Şirketin maliyet ve yönetim muhasebesi ekibi, 2024 yılında bu iki model saati piyasaya sürmeyi amaçlamakta ve ürünlerin bütçesini yapmak istemektedir ve bazı verileri de şu şekilde bütçelemiştir.

DİREKT MALİYETLER	X MODELİ	Y MODELİ
Direkt Madde ve Malzeme Gideri	4 TL/birim	10 TL/birim
Direkt İşçilik Gideri	20 TL/direkt işçilik saatı (Birim başına 0,2 direkt işçilik saatı kullanılmaktadır.)	20 TL/direkt işçilik saatı (Birim başına 0,6 direkt işçilik saatı kullanılmaktadır.)

Faaliyetler	Beklenen Maliyet	Maliyet Etkeni	Faaliyetlere ilişkin veriler
Madde Elleçleme	183.000 TL	Elleçlenen Madde Sayısı	X: 700.000; Y: 520.000
Makine Ayarları	90.000 TL	Ayar Sayısı	X: 50; Y: 40
Mamul Testleri	14.000 TL	Test Edilen Birim Sayısı	X: 1.000; Y: 400
Makine Amortismanı	180.000 TL	Makine Saati	X: 3.200; Y: 4.000
Toplam Genel Üretim Giderleri	467.000 TL		

Şirket 2024 yılında 20.000 birim X modeli ve 8.000 birim Y modeli üretmeyi bütçelemektedir. Üretilen mamuller piyasa fiyatından satılmaktadır.

İstenenler

- İki modelin de birim maliyetlerini faaliyet tabanlı maliyetleme yöntemine göre hesaplayınız. (15 puan)
- X modelinin cari piyasa fiyatı 18 TL, Y modelinin ise 55 TL'dir. Şirketin 2024 yılında bu iki modelden elde edeceği karı (ya da zararı) hesaplayınız. (10 puan)
- Şirket her iki modelin cari piyasa fiyatının %25'i kadar kar elde etmeyi hedeflemektedir. Modellerin (ayrı ayrı) "hedef maliyetleri" ne kadardır? (10 puan)
- Şirket yönetimi tasarım ekibinden, tasarım maliyetlerini azaltmaları için çalışma yapmalarını istemektedir. Tasarım ekibi yaptığı çalışmalardan sonra yeni bir mamul süreci için bazı önerilerde bulunmuştur. Mevcut makine üretimden çekilerek 200.000 TL değerinde, 5 yıl ekonomik ömrü olan ve hurda değeri bulunmayan yeni bir makine alınması ve üretimin bu makine ile sürdürülmesi; makine ayar sayılarını her birim ürün için 4'e düşürmektedir. Ayrıca, madde elleçleme sayısı da % 50 azalmaktadır. Yeni makine ile makine saatleri, X için 1.500 makine saatı; Y için 2.500 makine saatı olacaktır. Şirketin yeni üretim süreci ve yeni makine yatırımı ile hedef maliyetlerine ulaşıp ulaşamayacağını hesaplayınız ve belirtiniz. (15 puan)

2023/1. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Yönetim Muhasebesi
 6 Haziran 2023 Salı – 18.00 - 20.00

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1 - Uçak biletin başına komisyon geliri: 900 TL x 0,10= 90TL

Satış geliri: 90 TL/ bilet

Değişken gider: 20 TL/bilet

Katkı payı (birim): f-a =90-20= 70TL/bilet

Sabit giderler: 14.000TL/ay

a) BBN(adet)= Sabit Giderler/ Katkı payı(birim)= 14.000TL/70TL/bilet= 200 adet/ bilet

b) 7000 TL'lik faaliyet karı için satılması gereken bilet sayısı= (14.000+7.000)/ 70= 300 adet bilet

Yeni stratejik karara göre en fazla 50 TL'lik komisyon durumunda:

Satış geliri: 50 TL/bilet

Değişken gider: 20TL/bilet

Katkı payı (birim): 50-20=30 TL/bilet

Sabit gider: 14.000 TL/ay

c) BBN (adet)= Sabit Giderler/ Katkı payı(birim)= 14.000/30= 467 bilet

d) 7000 TL'lik faaliyet karı için satılması gereken bilet sayısı= (14.000+7.000)/ 30= 700 adet bilet

Alternatif çözüm:

Cevapların yıllık olarak hesaplanması da doğru kabul edilmektedir.

Cevap 2 –

a)

NAKİT GİRİŞLERİ BÜTCESİ

<u>Ocak</u>	<u>Şubat</u>	<u>Mart</u>	<u>Nisan</u>	<u>Mayıs</u>	<u>Haziran</u>
40.000	40.800	41.616	42.448	43.297	44.163

NAKİT ÇIKISLARI BÜTCESİ

<u>Ocak</u>	<u>Şubat</u>	<u>Mart</u>	<u>Nisan</u>	<u>Mayıs</u>	<u>Haziran</u>
30.000*	30.600	31.212	31.836	32.473	33.122
10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

NAKİT BÜTCESİ

	<u>Ocak</u>	<u>Şubat</u>	<u>Mart</u>	<u>Nisan</u>	<u>Mayıs</u>	<u>Haziran</u>
Dönem Başı Kasa	6.000	6.000	6.200	6.604	7.216	8.040
Nakit Girişi	40.000	40.800	42.616	42.448	43.297	44.163
Nakit Çıkışı	(40.000)	(40.600)	(41.212)	(41.836)	(42.473)	(43.122)

Mayıs

Dış Finansman Gereksinimi	12.784
----------------------------------	---------------

b)

<u>NAKİT GİRİŞLERİ BÜTÇESİ</u>					
<u>Ocak</u>	<u>Şubat</u>	<u>Mart</u>	<u>Nisan</u>	<u>Mayıs</u>	<u>Haziran</u>
40.000	42.000	44.100	46.305	48.620	51.051
<u>NAKİT ÇIKIŞLARI BÜTÇESİ</u>					
<u>Ocak</u>	<u>Şubat</u>	<u>Mart</u>	<u>Nisan</u>	<u>Mayıs</u>	<u>Haziran</u>
30.000*	31.500	33.075	34.729	36.465	38.288
10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

<u>NAKİT BÜTÇESİ</u>						
	<u>Ocak</u>	<u>Şubat</u>	<u>Mart</u>	<u>Nisan</u>	<u>Mayıs</u>	<u>Haziran</u>
Dönem Başı Kasa	6.000	6.000	6.500	7.525	9.101	11.256
Nakit Girişi	40.000	42.000	44.100	46.305	48.620	51.051
Nakit Çıkışı	(40.000)	(41.500)	(43.075)	(44.729)	(46.465)	(48.288)

	<u>Mayıs</u>
Dış Finansman Gereksinimi	10.899

Alternatif çözüm: *Mal alımlarını 30.000 TL üzerinden artırarak yapılan çözümün yanı sıra, mal alımlarının 30.600 TL üzerinden arttığı varsayımlı ile yapılan çözüm de doğru kabul edilmektedir.

Cevap 3 - a-İki modelin de birim maliyetlerini hesaplayınız.

183.000 TL /1.220.000 elleçlenen madde sayısı= 0,15 TL/md

90.000 TL/90 ayar sayısı =1.000 TL/ayar sayısı

14.000 TL/1.400 test edilen birim sayısı=10 TL/br

180.000 TL/7.200 makine saat=25 TL/ms

	X	Y
DİMİ Gideri	$20.000 \times 4 = 80.000 \text{ TL}$	$8.000 \times 10 = 80.000 \text{ TL}$
D. İşçilik Gideri	$20 \times 0,2 \times 20.000 = 80.000 \text{ TL}$	$20 \times 0,6 \times 8.000 = 96.000 \text{ TL}$
GÜG		
• Madde Elleçleme	$0,15 \times 700.000 = 105.000 \text{ TL}$	$0,15 \times 520.000 = 78.000 \text{ TL}$
• Mak. Ayarları	$1.000 \times 50 = 50.000 \text{ TL}$	$1.000 \times 40 = 40.000 \text{ TL}$
• Mamul Testleri	$10 \times 1.000 = 10.000 \text{ TL}$	$10 \times 400 = 4.000 \text{ TL}$
• Amortisman	$25 \times 3.200 = 80.000 \text{ TL}$	$25 \times 4.000 = 100.000 \text{ TL}$
TOPLAM	405.000 TL	398.000 TL
Birim	$405.000 \text{ TL} / 20.000 \text{ br} =$ 20,25 TL/br	$398.000 \text{ TL} / 8.000 \text{ br} =$ 49,75 TL/br

b-

X

(18 TL-20,25 TL) x 20.000 br= (45.000 TL) ZARAR

Y

(55 TL-49,75 TL) x 8.000 br= 42.000TL KAR

c-

X

Kar= 18 TL x 0,25= 4,5 TL/br

Fiyat- Hedef Kar= Hedef Maliyet

18 TL-4,5 TL=13,5 TL/br

Y

55 TL x 0,25=13,75 TL/br

Fiyat- Hedef Kar= Hedef Maliyet

55 TL-13,75 TL =41,25 TL/br

d-

183.000 TL /610.000 elleçlenen madde sayısı= 0,3 TL/md

90.000 TL/8 ayar sayısı=11.250 TL/ayar sayısı

14.000 TL/1.400 test edilen birim sayısı=10 TL/br

40.000 TL/4.000 makine saatı=10 TL/ms

	X	Y
DİMM Gideri	20.000 x 4= 80.000 TL	8.000x10= 80.000 TL
D. İşçilik Gideri	20x0,2x20.000=80.000 TL	20x0,6x8.000=96.000 TL
GÜG		
• Madde Elleçleme	0,3x350.000=105.000 TL	0,3x260.000=78.000 TL
• Mak. Ayarları	4x11.250=45.000 TL	4x11.250=45.000 TL
• Mamul Testleri	10x1.000=10.000 TL	10x400=4.000 TL
• Amortisman	10x1.500=15.000 TL	10x2.500=25.000 TL
TOPLAM	335.000 TL	328.000 TL
Birim	335.000 TL/20.000 br= 16,75 TL/br	328.000 TL/8.000 br= 41,00 TL/br
	HEDEF MALİYETE ULAŞILAMAZ	HEDEF MALİYETİN ALTINDA KALMAKTADIR.

Alternatif çözüm:

Sorudaki amaç yeni makine ile gerçekleşecek değişiklikleri izlemektir. Yeni makinenin elleçleme ve makine ayar sayılarında yaptığı değişikliklerin maliyetlerde de değişiklik yapacağı varsayımlı altındaki çözüm de doğru kabul edilmektedir (X için 12,075 TL/br; Y için 31 TL/br -İki ürün de hedef maliyetin altında kalmıştır.)